

بازتاب محرم ۱۴۰۲ در سیاست

از هشتگ‌های صورتی تا رواداری‌های مردمی

محمدپوریا کیوان، عازرادی‌های ماه محرم ۱۴۰۲

محمدپوریا کیوان، عازرادی‌های ماه محرم ۱۴۰۲ حواشی مختلفی داشت که مهم‌ترین آنها را در گزارش پیش‌رو می‌خوانید.

اول: هشتگ مذهبی صورتی: جریان خالص‌ساز که به راست رادیکال گفته می‌شود (به یاداری و تفکرات شاگردان آیت‌الله مصباح‌یزدی بازمی‌گردد) این محرم به مداحی‌ها و سخنران‌هایی که به دنبال ایجاد وحدت از عزاداری امام حسین بودند، حمله کردند. هشتگ هماهنگ آنها برچسب «مذهبی صورتی» بود. از نگاه آنها مذهبی باید خالص باشد، به نحوی که در مقابل «غیرخودی» باید «غیرت» داشته باشد و مدارا نکند؛ به‌ویژه توصیه‌های اخلاقی که شیخ حسین انصاریان و مصاحبه‌های برنامه مهلا (به مجری‌گری مداح معروف محمدحسین پویانفر) به سذاق آنها هیچ خوش نیامده بود. تمایل آنها این بود که فرصت محرم را برای صفت‌بندی بیشتر مورد استفاده قرار دهند و ازاین‌رو با زدن برچسب «مذهبی صورتی» سعی در تحقیر تفکر مخالف خود را داشتند.

دوم: هیئت‌گردی علی لاریجانی: این محرم علی لاریجانی میان هیئت‌های مختلف حضور پیدا کرد. او که بعد از رد صلاحیتش در انتخابات سال ۱۴۰۰ کمتر در جمع‌ها حاضر شده بود، حالا اولین قدم را با حضور در هیئت رأیت‌العباس محمود کریمی آغاز کرد. بعد از آن به هیئت ریحانه‌الحسین در باغ فیض رفت تا همپای عزاداران حسینی در هیئت متعلق به مجید بنی‌فاطمه سینه‌زنی کند؛ هیئت مداحی که این سال‌ها مجالسش رونق خوبی دارد. لاریجانی بعد از آن به هیئت حسن روحانی رفت و تصاویرش در میان جمع دولتمردان تدبیر و امید منتشر شد. دست‌آخر هم در هیئت ریحانه‌النبی در پای منبر شیخ حسین انصاریان نشست که این محرم اظهاراتش در سخنرانی‌ها جریان راست رادیکال را سخت معذب کرده بود.

سوم: منبر رانفی‌پور: حاج علی‌اکبر آقا که تازه از زیارت خانه خدا بعد از یک بازداشت بازگشته، در سخنرانی شب‌های محرم خود صراحتا گفت که از سیاست حرف می‌زند و به مجلس انقلابی، حمله کرد. او در قامت مدافع دولت حاضر شد و بدون آنکه حواشش باشد بخش‌نامه دولت چه بود و چرا خود دولت از آن عقب‌نشینی کرد، نه یکی و دوتا نماینده، بلکه ۲۰۰ نماینده را یک‌کاسه کرد و گفت:

«به درک که ۲۰۰ نماینده با ما مخالف می‌شوند». او همچنین از جوانان مؤمن انقلابی خواست در مجلس ثبت‌نام کنند و همین‌طور تنها کسی بود که در این سخنرانی‌ها به شبهه مربوط به رئیس اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی گیلان پرداخت. رانفی‌پور از مسئولان خواست که این شبهه را بعد از این مدت برطرف کنند و اجازه

محمدپوریا کیوان، عازرادی‌های ماه محرم ۱۴۰۲ حواشی مختلفی داشت که مهم‌ترین آنها را در گزارش پیش‌رو می‌خوانید.

عادی‌سازی روابط عربستان سعودی و اسرائیل را تا پیش از انتخابات به نقطه عملیاتی برساند. در سایه این نکته ذاکریان، مقامات آمریکایی پیش‌تر گفته بودند دولت آمریکا قصد دارد مقدمات این توافق دیپلماتیک را تا پیش از کارزارهای انتخاباتی ریاست‌جمهوری این کشور که برنامه‌های کاری جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا را به تمامی به خود اختصاص خواهد داد، به سرانجام برساند. هرچند مهدی ذاکریان هم همسو با فریدمن، پروسه مدنظر بایدن برای عادی‌سازی روابط ریاض-تل‌آویو را یک پروسه فرسایشی، بلندمدت و پیچیده می‌داند که به زمانی بیشتر از یک سال تا انتخابات سال ۲۰۲۴ نیاز دارد.

سیدجلال ساداتیان نیز در خوانشی مشابه با مهدی ذاکریان، ورود به فضای انتخاباتی در آمریکا را یک پارامتر مؤثر برای جو بایدن ارزیابی می‌کند که سبب شده تا کاخ سفید مانند دونالد ترامپ در آستانه انتخابات سال ۲۰۲۰ که پیمان ابراهیم را با امارات و بحرین پیش برد، اکنون عادی‌سازی مناسبات عربستان و اسرائیل را تا قبل از انتخابات سال ۲۰۲۴ به عنوان یک برگ برنده داشته باشد.

سفری پیشین ایران در انگلستان در ادامه گپ‌وگفتش با «شرق»، موضوع عادی‌سازی مناسبات ریاض-تل‌آویو از سوی بایدن را هنوز یک طرح اولیه و خام‌دستانه می‌داند که اجرایش‌نش ای‌ن‌باز به یک ساله زمانه طولانی‌مدت دارد؛ به‌خصوص که این کارشناس، تنش‌های ناتناهو و بایدن بعد از کودتای قضائی را هم مؤثر می‌داند که این زمان را طولانی‌تر هم خواهد کرد. با این وجود، برنمایه طرح از منظر ساداتیان دارای جنبه‌هایی بااهمیت برای ایران، اسرائیل، عربستان و کل منطقه است.

البته به زعم این تحلیلگر ارشد مسائل بین‌الملل، اکنون عربستان سعودی در یک دوگانگی بین عادی‌سازی و عدم عادی‌سازی روابط با اسرائیل قرار دارد، چراکه عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس چهارم یادآور می‌شود که شرایط سیاسی و دیپلماتیک و جایگاه عربستان در جهان عرب و جهان اسلام متفاوت از بحرین یا امارات متحده عربی است که بتواند به‌راحتی در مسیر عادی‌سازی مناسبات با اسرائیل گام بردارد. البته این استاد دانشگاه در این‌حال تأکید دارد که عربستان سعودی با توجه به تجربه‌های جنگ یمن، جنگ سوریه و تقابل با ایران در سال‌های اخیر، اکنون سعی دارد یک سیاست خارجی متوازن را در دستور کار قرار دهد که با هیچ کشور و بازگیری در منطقه و جهان وارد تنش مستقیم نشود.

مهدی ذاکریان نیز در همین راستا اعتقاد دارد سیاست خارجی جدید محمد بن‌سلمان یک سیاست خارجی متوازن خواهد بود که بر اساس اقتضانات جدید نظم بین‌المللی پیاده شده و سعی دارد از ظرفیت همه کشورها و بازیگران منطقه و جهان در جهت تحقق منافع ملی بهره‌برد. این استاد دانشگاه در تبیین و تشریح بیشتر گزاره تحلیلی خود، تأکید دارد: «ریاض دیگر مناسبات خود را تنها با آمریکا تنظیم نمی‌کند، بلکه هم‌زمان روابط خود را با روسیه و چین هم حفظ کرده است.»

بنابراین به اعتقاد ذاکریان، بن‌سلمان در نظر دارد که نگاهی متوازن را در منطقه پیاده کند. به همین سبب، این استاد حقوق بین‌الملل، احیای روابط ایران و عربستان با تلاش ریاض برای بازگرداندن دمشق به اتحادیه عرب را لزوماً به آن معنا نمی‌داند که عربستان سیاست‌های پیشین خود را کنار گذاشته است. این نکته‌ای بود که سیدجلال ساداتیان نیز بر آن صحه می‌گذارد و در ادامه ارزیابی خود به «شرق» از فضای جدید در

عربستان سعودی و اسرائیل که با واسطه عملکرد دولت افراطی و همچنین زیر سؤال رفتن ناتناهو از منظر جهانی در سایه موضوع کودتای قضائی، مهدی ذاکریان این را هم متذکر می‌شود که در شرایط فعلی عربستان سعی می‌کند یک ژست ضد اسرائیلی را برای حفظ وجهه خود در جهان عرب و جهان اسلام داشته باشد؛ اما این ژست لزوماً به معنای آن نیست که بن سلمان از امتیازات کلان و مهم اعطایی آمریکا ذیل عادی‌سازی روابط با اسرائیل بگذرد. و مهم‌دلیل آمریکا ذیل عادی‌سازی روابط با اسرائیل بگذرد.

از زاویه دید این استاد حوزه بین‌الملل، ریاض سعی خواهد کرد در فضای مناسب‌تر و در شرایط ایثال‌تر که دیگر حساسیتی روی اسرائیل نباشد، مذاکرات را جدی‌تر پیش ببرد.

عربستان به دنبال بازی با برگ ایران
پیرو گزاره تحلیلی مهدی ذاکریان، توماس فریدمن در مطلب خود برای نیویورک‌تایمز از سه پیش‌شرط مهم سعودی‌ها برای عادی‌سازی روابط با اسرائیل برای واشنگتن

محمدپوریا کیوان، عازرادی‌های ماه محرم ۱۴۰۲ حواشی مختلفی داشت که مهم‌ترین آنها را در گزارش پیش‌رو می‌خوانید.

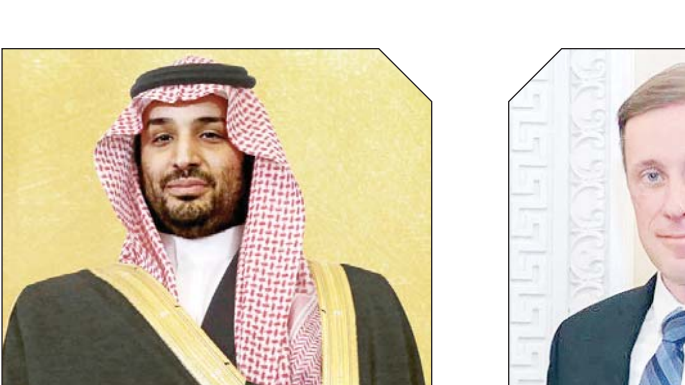
ندهند افکار عمومی بیش‌ازاین آسیب ببیند. **چهارم: منبر شیخ حسین انصاریان**: منبرهای شیخ در ماه رمضان و شب‌های محرم از شور و هیجان مضاعفی برخوردار است. شیخ حسین امسال بیش از آنکه از منظر یک فقیه به عاشورا بپردازد، از زاویه یک معلم اخلاق وارد شد و توصیه‌هایی کرد که بسیاری با آن همدل بودند. شیخ حسین انصاریان در یکی از شب‌ها گفته بود: «بگذارید خانم‌های بدحجاب در عزاداری شرکت کنند، آنها خوب هستند، خوب‌تر می‌شوند». یکی از مصادیق تندروهایی که با هشتگ «مذهبی صورتی» این محرم توییت می‌کردند، همین اظهارات بود.

پنجم: مصاحبه‌های خاص: محمدحسین پویانفر یکی از مداحان جوانی است که به تولید یک برنامه تلویزیونی نیز پرداخته است. برنامه «مهلا» با رنگ و بسوی مذهبی این محرم شاهد حضور افسراد مختلف بود که چند برنامه آن خیرساز شد. ازجمله برای اولین بار فاطمه سلیمانی دختر حاج قاسم سلیمانی در این برنامه حاضر شد و روایت‌هایش از پدر را بیان کرد؛ روایت‌هایی که نشان

محمدپوریا کیوان، عازرادی‌های ماه محرم ۱۴۰۲ حواشی مختلفی داشت که مهم‌ترین آنها را در گزارش پیش‌رو می‌خوانید.

«شرق» تلاش‌های جو بایدن برای عادی‌سازی روابط ریاض و تل‌آویوو ساخت تقابلی تازه با تهران را بررسی می‌کند

وسط‌بازی ریاض

منطقه می‌گوید؛ فضای جدیدی که از نگاه این دیپلمات اسبق کشورمان، حکایت از آن دارد که عربستان با آگاهی بر این نکته که جو بایدن ذیل تلاش‌های خود برای عادی‌سازی مناسبات ریاض-تل‌آویو به دنبال محدودسازی نقش چین در حاشیه خلیج فارس است، سعی می‌کند در این معادلات و تکاپوهای بایدن، هم از آمریکا، هم از چین و هم از دیگر کشورهای منطقه‌ای و فرمانطقه‌ای نهایت استفاده را ببرد.

اهمیت تلاش‌های بایدن

با توجه به آنچه سیدجلال ساداتیان درباره نیم‌نگام بایدن برای محدودکردن نفوذ چین در خلیج فارس گفت، توماس فریدمن نیز گفت‌وگوهای سالیوان با بن‌سلمان را برای عادی‌سازی روابط عربستان و اسرائیل مهم تلقی می‌کند؛ نخست آنکه «یک پیمان امنیتی بین ایالات متحده و عربستان که منجر به عادی‌سازی روابط بین ریاض و تل‌آویو شود و در عین حال روابط عربستان و چین را محدود کند، موجب تغییرات اساسی در خاورمیانه خواهد شد». بنابراین به گفته این روزنامه‌نگار آمریکایی نزدیک به بایدن، «چنین توافقی حتی بزرگ‌تر از پیمان صلح کمپ‌دیوید بین مصر و اسرائیل است؛ زیرا صلح بین اسرائیل و عربستان سعودی که مقدس‌ترین شهرهای اسلام یعنی مکه و مدینه در آنجاست، راه را برای صلح بین اسرائیل و جهان اسلام، ازجمله کشورهای مهمی مانند اندونزی و شاید حتی پاکستان هموار می‌کند. این مورد به زعم آمریکایی‌ها یک میراث مهم سیاست خارجی برای بایدن خواهد بود.»

دلیل دوم از منظر فریدمن ناظر به این نکته است که «اگر ایالات متحده یک ائتلاف امنیتی با عربستان سعودی ایجاد کند که به موجب آن، ریاض متعهد شود روابطش با اسرائیل را عادی کند و در مقابل، اسرائیل امتیازات معنی‌داری را به فلسطینی‌ها بدهد، ائتلاف ناتناهو که متشکل از «خودبتر از پنداران یهودی» و افراط‌گرایان مذهبی است، باید به این سؤال پاسخ دهد که شما می‌توانید کرانه باختری را به اسرائیل ضمیمه کنید یا با عربستان سعودی و کل جهان اسلام صلح داشته باشید؛ اما نمی‌توانید هم‌زمان هر دو را داشته باشید، کدام را انتخاب می‌کنید؟».

البته احتمال این می‌رود که چنین توافقی با استقبال اعضای حزب دموکرات آمریکا مواجه نشود و برای آقای بایدن هزینه سیاسی زیادی به دنبال داشته باشد؛ چراکه

محمدپوریا کیوان، عازرادی‌های ماه محرم ۱۴۰۲ حواشی مختلفی داشت که مهم‌ترین آنها را در گزارش پیش‌رو می‌خوانید.

می‌داد حاج قاسم چقدر شبیه مردم عادی است و نگاهش به اکثریت جامعه تا چه اندازه روادارانه بود. حضور دختر حاج قاسم سلیمانی از سوی جریان خارج از کشور نیز بااهمیت تلقی شد؛ به‌ویژه آنها حتی بر روی آرایش صورت او تمرکز کردند؛ اما ظاهرا دختر حاج قاسم خواسته بود نشان دهد ظاهر و باطنش یکی است و آن‌طور که می‌پسندد، در دوربین حاضر می‌شود. خبرگزاری فارس در یادداشتی پویانفر را یک «مداح معمولی» و یک «شومن غیرحرفه‌ای» خواند؛ چراکه «بصیرت‌افزایی» را شاخصه یک مداح تراز می‌دانست که پویانفر فاقد آن است.

مهران غفوریان، مصطفی راغب، جواد خیابانی، امیرعلی اکبری، وحید شمسایی و منصوره مصطفی‌زاده ازجمله میهمانان مهلا بوده‌اند که صحبت‌های آنها در این برنامه در روزهای گذشته با واکنش‌های مختلفی در شبکه‌های اجتماعی و رسانه‌ها روبه‌رو بوده است. رجاییوز نیز برنامه را «مسجد ضرار» خواند که باید تخریب شود.

محمدپوریا کیوان، عازرادی‌های ماه محرم ۱۴۰۲ حواشی مختلفی داشت که مهم‌ترین آنها را در گزارش پیش‌رو می‌خوانید.

خبر داد که پیش‌شرط اول به امضای یک معاهده امنیتی

دوجانبه در سطح ناتو بازمی‌گردد که ایالات متحده را موظف می‌کند در صورت حمله به عربستان سعودی از این کشور دفاع کند. پیش‌شرط دوم، اجرای برنامه هسته‌ای غیرنظامی برای عربستان تحت نظارت ایالات متحده است و پیش‌شرط آخر هم شامل خرید تسلیحات پیشرفته‌تر آمریکایی، مانند سامانه دفاع موشکی تاد است، با این هدف که برای سعودی‌ها در برابر زادخانه موشک‌های میان‌برد و دوربرد دیگر کشورها مفید واقع شود. و در مقابل به گفته فریدمن، آمریکا از سعودی‌ها می‌خواهد هرچه سریع‌تر نسبت به پایان‌دادن جنگ در یمن اقدام کنند که البته درگیری‌ها در سال گذشته کاهش یافته است. در کنار آن، ارائه یک بسته کمکی بزرگ و بی‌سابقه از جانب عربستان به مؤسسات فلسطینی در کرانه باختری اجرایی شود و از همه مهم‌تر، آمریکا عربستان را متعهد به اعمال محدودیت‌های درخورتوجه در روابط رو به رشد ریاض و پکن می‌کند.

این پیش‌شرط‌های عربستان سعودی و ایالات متحده آمریکا برای همدیگر با هدف عادی‌سازی روابط ریاض – تل‌آویو از منظر سیدجلال ساداتیان به این معناست که هم بن سلمان و هم جو بایدن برنامه‌های جدی را در سایه منافع ملی خود طراحی کرده‌اند. البته به گفته این سفیر پیشین ایران در انگلستان، پیش‌شرط مهم دیگری هم به گفته برخی رسانه‌ها مطرح است که ناظر به پیش‌شرط عربستان سعودی برای به رسمیت شناختن کشور فلسطینی با هدف حل مناقشه ۸۰ساله فلسطین است. این استاد دانشگاه با تغییر زاویه تحلیل خود، موضوع هسته‌ای‌شدن عربستان را از جنبه ارزیابی می‌کند؛ نخست هسته‌ای‌شدن صلح‌آمیز، آنگونه که خود ریاض گفته است و دوم، هسته‌ای‌شدن نظامی، چون سیدجلال ساداتیان در بخش پایانی گفت‌وگو با «شرق» تأکید دارد که با توجه به

موج‌سواری رسانه‌ای و سیاسی علیه ایران از طرف اسرائیل و دیگر کشورهای منطقه‌ای و فرمانطقه‌ای مبنی بر نزدیک‌شدن تهران به نقطه گریز هسته‌ای، اکنون عربستان، مصر و ترکیه هم سعی دارند خود را به توان هسته‌ای مجهز کنند که نوعی بازدارندگی را در منطقه ایجاد کند. هرچند که این دیپلمات متذکر می‌شود عربستان برای تأمین برق به انرژی هسته‌ای صلح‌آمیز هم نیاز دارد.

در مقابل مهدی ذاکریان با پیش‌کشیدن نکات کلیدی‌تری یادآور می‌شود «زمانی که عربستان سعودی پیش‌شرط امضای یک پیمان‌نامه امنیتی مشابه با ناتو برای آمریکا در صورت حمله به عربستان را مطرح می‌کند، گواه و مؤید آن است که ریاض با وجود احیای روابط با تهران کامکان اطمینان کامل و صددرصدی به سیاست‌های مورد توافق با ایران در منطقه و جهان ندارد. به‌همین‌دلیل از دید این مفسر حوزه سیاست خارجی، ریاض ضمن تلاش برای امضای این پیمان امنیتی دوجانبه با واشنگتن سعی می‌کند جنگ‌افزارهای پیشرفته‌ای مانند موشک‌های تاد و حتی سامانه گنبد آهنین را در اختیار بگیرد.

این استاد حقوق بین‌الملل درعین‌حال اذعان دارد که با توجه به جایگاه و نقش عربستان در کشورهای اسلامی و جهان عرب، بن‌سلمان و دیگر مقامات سعودی به این نکته کلیدی واقف‌اند که هرگونه اقدام برای عادی‌سازی روابط با اسرائیل چه تبعات و آثار منفی‌ای را برای این کشور به دنبال دارد؛ پس ریاض در تلاش است با طرح این پیش‌شرط‌ها یک پروسه فرسایشی و زمان‌بر را با واشنگتن و تل‌آویو شکل دهد. هرچند که ذاکریان در بخش دیگری از تحلیل خود به «شرق»، این گزاره را هم پیش می‌کشد که شاید ریاض سعی دارد که در ازای عادی‌سازی روابط با اسرائیل برخی امتیازات کلیدی مانند ایجاد پیمان امنیتی با آمریکا، در اختیار گرفتن جنگ‌افزارهای پیشرفته و هسته‌ای‌شدن را محقق کند. از طرف دیگر ذاکریان، موضوع به رسمیت شناختن کشور فلسطینی از طرف عربستان به‌عنوان یک پیش‌شرط را هم ترفندی می‌داند که سعودی‌ها به واسطه آن سعی خواهند کرد نوعی مشروعیت و مقبولیت را در جهان اسلام و جهان عرب در ازای عادی‌سازی روابط با اسرائیل برای خود فراهم کنند تا این‌گونه تلقی شود که ریاض پایه‌گذار تشکیل کشور فلسطین و حامی اصلی آرمان فلسطین بوده است.

محمدپوریا کیوان، عازرادی‌های ماه محرم ۱۴۰۲ حواشی مختلفی داشت که مهم‌ترین آنها را در گزارش پیش‌رو می‌خوانید.

عنوان کرده است، اظهار داشت: یکی از ویژگی‌های قرآن این است که شبهات دشمنان را مطرح کرده و با دلایل فکری، عقلی و فطری پاسخ می‌دهد. خدا به پیغمبر(ص) دستور می‌دهد هرکسی که درخصوص مسائلی دینی همچون خدا، قیامت، انسان، مرگ و… شک دارد را به مسجد راه بده و اجازه بده تا

دارند حتی اگر مخالف خدا سخن بگویند اما به آنها بگو که بر اساس دلایل سخن بگویند.

وی در مراسم عزاداری شام غریبان امام حسین(ع) در امامزاده صالح(ع)

تجربش با بیان اینکه خداوند موضوع قیامت و برزخ را در بیش از هزار آیه قرآن

جماران: حسین انصاریان مفسر قرآن کریم و استاد حوزه علمیه اظهار داشت: روش اسلام این‌گونه است که خداوند به پیامبر(ص) می‌گوید هر مخالفی را بپذیر، به آنها توهین نکن، آنها را طرد نکن و همچنین از گفت‌وگو محروم نکن چراکه انسان آزاد آفریده شده و همه بندگان من حق حرف‌زدن